

SLOVENE.

Političen list za slovenski národ.

Pe pošti prejeman velja: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.
V administraciji prejeman velja: Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za en mesec 1 gld. V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto.
Posamezne številke veljajo 7 kr.
Naročnino prejema opravništvo (administracija) in ekspedicija, Semeniške ulice št. 2, II., 28.

Naznanila (inzerati) se sprejemajo in velja tristoletna petič-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr., če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniških ulicah h. št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izvenredno nedelje in praznike, ob 1/6. uri popoldne.

Štev. 112.

V Ljubljani, v četrtek 16. maja 1889.

Letnik XVII.

Slovenci, pozor, s kom se bratite!

I.

Pod tem naslovom čitamo v sobotni številki praškega „Čecha“ nastopni članek:

„Mi Slovenci smo mal narod; vendar imamo nekatere lastnosti, s kojima se odlikujemo od drugih. Skromnost naša znana je v obče; neprijatelji naši brezskrbno cepijo drva na našem hrbtu, in nam še v sanjah ne pride na misel, da bi vsaj zagodrnjali. O možnosti kacega upora ali o čem drugem pri Slovencih misliti, je že greh. Kar nas povsem priporoča tujcem, je gotovo naša nagnenost do vsega, kar je tuje. Mehki smo, kakor vosek, in ni ga skoro naroda na svetu, ki bi tako naglo zatajil samega sebe in se pridružil tujemu življu, kakor slovenski narod.“

Ta lastnost dela nas simpatične; in dasi nas je samo nekoliko, vendar vsi prosijo našega prijateljstva, vsi nas snubijo.

Mi pa, čim ubožnejši in manjši smo, tembolj se s tem ponášamo, kakor nevesta, katero bi vsak rad imel.

V novejšem času snubijo nas Čehi. Začeli smo se z njimi jako iskreno bratiti. Kaj — bratiti? Vsaj smo že bratje od nekdaj! Da, v imenu starega pobratimstva bližajo se nam Čehi, mi pa k njim — vse jedno — imenom slovanstva.

Dobro, izborna! Gotovo je to bolje in zdraveje za nas, da se bratimo s Čehi, nego z Rusi, s katerimi nas hoče raje danes nego jutri „Slovanski Svet“ poročiti po veri in jeziku; kajti najprvo je češki lev pod vladavo avstrijskega orla in drugič Čehi so — katoliški narod!

Pobratimstvo katoliških Slovencev s katoliškimi Čehi bil bi moj najvišji narodno-politični ideal v Avstriji.

Toda žal, da nam je tudi Čehe dobro razločevati. To je na desno in levo stran. Češka je že v srednjem veku porodila Husa, ki je med narodom

sejal seme heretičnega, revolucijskega nauka, koji se načelno čisto nič ne razlikuje od poznejšega reformacijskega. Znak husitstva je pred vsem upor proti cerkveni in državni avtoriteti, torej socijalistiški, ali — da se izrazimo novošegneje — framažonski.

Bogu bodi potoženo, da seme Husovo nikoli ni izginolo iz dežele češke. V zlati Pragi in drugih mestih so za časa Jožefa II., ko se je ušlo tramasonstvo v Avstrijo, skoro čez noč, kakor obe po dežji, rasle lože v zelo velikem številu. Tudi daj pravijo, da je v Pragi gnezdo . . . No, bodi temu, kakorkoli, istina je vendar, da je v poslednjem času v češki književnosti oživel Husov duh. Klanja se mu — malo je izjem — vsa češka literatura!

Ta duh je — skoro preveč, ponavljamo to — protikatoliški, neverski, več ali manj revolucijonarski, socijalistiški.

Zastopajo in razširjajo ga Mladočehi. Ta strup ostruplja vedno huje staročesko telo. Zdi se, da še vladajo stari, toda zgodovinski lesk in bogastvo nas ne sme slepiti, mladi črv preti v kratkem času uničiti stare veje, in reklo se bude: slava staročeska je bila!

V obče gledé literature, političskih agitacij, govorov mora videti vsak slepec, da so Mladočehi verski liberalci.

Kdor je opazoval novejšo sprijateljeno Čehov s Slovenci, lahko je opazal, da so jih vodili Mladitja in sém.

Gorjé narodu, kjer imajo mladi prvo besedo. Že v stari zavezi preti Bog: „In dal jim bom otroke za vladarje.“ Osobito pa mlade, kakoršni so na Češkem in Slovenskem.

Slovensko potovanje v Prago in češko romanje v Ljubljano je sama na sebi nedolžna stvar. Samo to ne vém, čemu so neki šli Slovenci klanjat se mladočeski gloriiji v Prago.

Toda vse to se kmalu pozabi. Mi imamo neko drugo skrb pri srcu. Bratje Mladočehi počeli so vabiti slovensko mladino v zlato Prago.

Osnovali so nedavno celo „Češko-slovensko društvo“, v čegar programu se med drugim čita „pod-

piranje revne slovenske mladine v Pragi, ki se uči vede, obrtnosti in umetelnosti, da se more izobraziti v svoji stroki.“

Hvalevredno to podjetje! Ko bi ne imeli pri tem Mladočehi prve besede. Meni vsaj se zdi vse sumljivo, kjerkoli samo ugledam mladočesko ali mladoslovensko senco.

Dalje bi rad vedel, kaj pomenijo v napominanem programu besede: „Naše . . . društvo bude negovalo najplemenitejša načela čistega človečanstva in kulture.“ Čisto človečanstvo pomeni — ako se ne motim — zatajenje pozitivnega krščanstva. Čisto človečanstvo diši po framažonstvu, da, ono je temeljni pogoj framažonskega evangelija. Takó vsaj piše mojster F. J. Cretzschmar: „Das Princip der Maurerei ist ursprünglich als ein rein menschliches aufgefasst und festgesetzt worden.“ Ne vém, čemu bi se ga hodili učiti slovenski dijaki v Prago; ali se ga ne nasrkajo dosti na naših srednjih šolah?

Govor poslanca pl. Tonklija

v državno-zborski seji dne 15. marca 1889.

Visoka zbornica! Svoj nalog nikakor ne smatram takim, da bi se baval z zadnjim govornikom one (leve) strani visoke zbornice; kajti k čestnim gradbam je le na koncu svojega govora nekoliko opazk navel, ki so morda tudi resnične.

Kar se tiče očitanga nasproti desnici, da ima slednja sicer srce, a da je to zastavljeno, ménim pa vendar, da moram temu ugovarjati. Kakor znano, more le Bog gledati v srce in ledice, nikakor pa ne poslanec, naj je še takó tehnično izobražen. (Veselosť in Prav res! na desnici.)

Isti gospod poslanec je dalje predbacival večini, da ni ničesa storila v povzdigo narodnega blagostanja, in da večina in vlada s pomočjo večine še bolj zatirata delavce, ker so se zoper nje sklenile izjemne postave.

Res je, da so se izdale izjemne postave in naredbe; toda vzrok, zakaj so se izdale, ni ta, ker se

LISTEK.

Zavetišče.

(Zgodovinska povest. Češki spisal Al. Dostál, prevel —r—.)

III.

Komaj so bile slavnosti v Topli končane, začel je naletavati bel sneg kot lepe zvezdice. Kmalu so bila polja vsa bela, gozdi so bili kakor z zavojem pokriti. Iz koč so veselo letali otroci, da pozdravijo bližečo se zimo. Lovili so večje kosmiče. Na slamnatih strehah je delal sneg novo odejo.

Prišla je prejš. Jeden je vasoval pri drugem. Vretana so se vrtela v rokah, možje so začeli izrezljavati različne reči. Na ognjišču je veselo gorelo.

Družina se je uvrstila okoli nagubančene starke, ki se je pri ognjišču vsedla, da ogenj pregreje njene oledenéle ude in suha lica postanejo rudeča. Dobruška se je dozdej smejala prijazno vnukom, ki so hiteli najraje k babici, če prav je že štela dolgo vrsto let. Nagubančeno čelo se je koj razjasnilo, usta so se odprla in suha roka je gladila kodraste lase enega izmed otrok.

„Kaj bi radi otročiči?“

„Babica, povejte nam pravljico.“ Bližeča se zima je prebudila v otrocih željo po lepih pravljicah.

Med tem časom, ko je izbirala babica iz svoje stare pameti kako pravljico, zbirali so se sosedje vasovat. Dobronovi so imeli največjo sobo, ki je lahko vse sosedje sprejela. Nobena izmed babic ni imela tacega spomina, in tudi nobena ni znala tako lepo pripovedovati kakor Dobronka. Zato je drlo vse h koči. Vsak se je vsedel na svoj priljubljeni prostor. Najbolj so se zbirali pri Dobronovih revni drvarji in gospodarji, ki so imeli majhna posestva.

Proti večeru je babica rada ustregla otrokom, da jih spravi v postelj; pa tudi stari in odrasli so radi poslušali ter se samo po tistem pogovarjali. Soba se je polnila, vsak se je otrešel, slekel s snegom pobeljeno suknjo in pozdravljaval le s kimanjem.

„Potem je prišel zopet čez 5 let, pozneje je strašil ljudi čez 50 let, a nazadnje se je zgubil popolnoma. Uboga njegova duša je našla pokoj v nebesih in ljudje so imeli pred trinogom mir na zemlji. Zapomnite si otroci“, je končala Dobruška pravljico, „da neusmiljeni ljudje nimajo miru niti v grobu, temveč trpinčijo žive na zemlji. Zdaj se pa vlezite in sladko spavajte. Angelček naj vas váruje celo noč.“

„Gotovo, ta pravljica ni bila o prednikih naše gosposke“, je menil gospodar. „Moj praded ni pomnil nobenega neusmiljenega na Topli, in on je vendar doživel lepo starost. Boljši nasleduje boljšega. Boljšega gospoda si še želeti ne moremo.“

„Naj ga Bog blagoslovi do zadnjega potomca! Tako se nismo že zdavnaj imeli, kakor o Hroznatovi svatbi. Več nam niso mogli privoščiti, in tudi nihče bi za nas tako ne skrbel kot knez. Medice dosti, plesa dosti, jedil dosti! Človek je moral precej ná-se paziti, da se preveč ne nalezne, kakor sosed Skura, ki še svojega praga ni našel.“

Imenovani je stopil v senco, ter zagodrnjal: „Saj ni bilo toliko. Hud veter mi je škodoval.“

„Hud veter!“ začeli so se vsi smejati: „Presneta burja! Gotovo je vlekla od nemških mej, da je na Skuro tako strašno vplivala!“

„Zopet smo bili enkrat veseli na gradu. Ničesa ni nad dobro gosposko.“

„Naj jo Bog váruje vsega hudega“, je rekla starka pri ognjišču, položila roko na čelo ter premišljevala o novi pripovedki.

„Naj Bog ne dá, da bi se ponavljalo na Hroznatovih otrocih to, kar se je godilo z njim v mladih letih!“

„Kaj se je bilo zgodilo mlademu knezu?“

je hotelo zatirati delavce, marveč so bili zakoni in naredbe naravnost potrebne, da se je ohranil mir (Prav res! na desnici), omogočilo mirovno delo (Tako je! na desnici), v varstvo meščanov, ki opravljajo svoj obrt. (Tako je! na desnici.) To je bil namen in ta namen se je tudi dosegel. Spominjajte se le tega, kaj se je godilo pred temi postavami, in kakó dobrodejno so vplivale.

Kar se nadalje tiče delovanja visoke zbornice v povzdigo narodnega blagostanja, res je, da je treba še veliko storiti. Da se ni več zgodilo, tega kriv je marveč način posvetovanja v visoki zbornici sami. Kajti le količjak večja vladna predloga se ne more pred nekaterimi tedni rešiti. Da, če potrebujemo tedne, celo mesece za vsako manjšo predlogo, da jo dosežemo v zbornici, morali bi, gospôda moja, leto za letom neprestano tukaj sedeti, da bi sploh izvedli kaj večjega. Bilo bi mnogo lažje, take postavke izgotoviti, ki bi koristile narodu, ko bi se nekoliko varčneje postopalo gledé govorov, takó da bi se sicer navajali razlogi za in proti, ne pa povsod razpravljali predmeti, ki ne spadajo k stvari, kakor to kaže tudi sedanja razprava. Po teh kratkih opazkah pridem k temu, kar sem hotel povedati.

Priznано je, da so dandanes šole in ceste najboljše sredstva za povzdigo narodnega blagostanja. Zaradi tega sem se že večkrat pri naslovih šol in cest k besedi oglasil, takó v visoki zbornici, kakor v proračunskem odseku, in bojim se, da me še premnogokrat čaka ta nalog, kajti ne vidim še, da se bliža čas, v katerem se bodo popolnoma izpolnile te moje želje.

Če govorim o cestah, ki so vendar eno glavnih pripomočkov za ustanovitev in povzdigo narodnega blagostanja, imeti moram pred vsem pred očmi deželo, ki me je sém poslala, namreč pokneženo grofijo Goriško in Gradiško. Ta kronovina ima prelepo lego, pričenja se pri morju ter se dviguje do snežnika Triglava. Ta dežela je bila zeló cvetoča, žal pa to ni nič več nekaj let sém vsled nezdod, katerim se ne more več ustavljati. Imel sem večkrat priliko to naglašati in povdarjal sem to tudi lansko leto pri posvetovanji o postavi, ki je določena za pomoč zoper nezdode.

Znano Vam je, gospôda moja, da je planjavo, na kateri prebivajo naši sosedje, Furlani, najprvo, kar se tiče vinoreje, obiskal „oidium“, potem „peronospera“, bolezen listov, in konečno gledé reje svilnih gosenic ta nesreča, da se je skoraj popolnoma izgubilo to domače pridelovanje vsled kuge, ki je navstala mej svilnimi gosenicami. Naposled nam preti še trina uš, zoper katero se žal še ni izumilo sredstvo, zoper ostali nadlogi pa se moramo uspešno boriti, in sicer zoper „oidium“ z žveplom in zoper „peronospero“ z razstopljenim mednim vitriolom, namešanim mej apno. Zoper trtno uš žalibog še nimamo sredstva, in ko bi pričela v naši kronovini pokončavati, navstala bi velika revščina, kajti posamezne pokrajine so take, da sicer lepo rodi v njih trta, a da bi slednje ne moglo nič drugega nadomestiti. (Prav res! na desnici.)

Skušati moramo vendar, da opomoremo poljedelstvu z zboljšanjem občil in prometnih potov, h

katerim spadajo v prvi vrsti železnice. Toda poknežene grofije Goriškega in Gradiške se žalibog le na robu, namreč na Krasu, dotika južna železnica, ki potem prehaja pri Gradiški v planjavo in zopet zgine pri Korminu.

Kras je pa ravno ona pokrajina, katera ne more z železnico postati rodovitna, ker nima nobenih pridelkov, katere bi mogla izvažati; nastati ne morejo tam nobene industrijske tovarne, ker ni tam niti lesa, niti premoga, niti vodne sile. Temu nasproti sta pa ravno oni dolini, ki imate vse lastnosti, da bi se v njih naselile obrtne stroke, popolnoma izključeni od železnice, to je krasna vipavska in sočna dolina.

Že večkrat sem navajal železnico čez Predil in ne morem si kaj, da ne bi storil zopet tega. Železnica čez Predil v zvezi z ono čez planine Ture spojit bi mogla po najkrajši poti našo severno-zapadno deželo z morjem in istotako južno Nemčijo z morjem.

Ta bi seveda v kronovinah, v katerih bi tekla, jako povzdignila obrtnijo in trgovino.

Prosim, le pomislite, da glavne industrijske dežele leže v severnem in severno-zapadnem delu države, da so tedaj gledé svojega izvažanja odkazane na Severno morje, na Hamburg ali pa na Trst, ne gledé na to, kar gré v vzhod. No, sedaj imamo prekrasno cestno mrežo, železniško mrežo, ki je državna. Toda preneha pri Trbižu. Blago ne more na tem potu dospeti do Trsta.

Čujejo se sedaj pritožbe, da so tarifi avstro-ogerskega Lloydja v Trstu, kateri podpira država, mnogo previsoki, da naša industrija ne more lahko rabiti tega prevažnega zavoda.

Toda temu ni takó. Kajti glavni zadržek je ta, ker se tako podraži blago vsled vožnje iz severno-zapadnih dežel, na pr. iz Češke do Trsta, da ne morejo ničesa pomagati najnižje vožne cene po morji. Kakor je sedaj, in če še takó znižajo železnice svoje tarife, vendar so še preveč veliki, da bi se moglo tekmovati osobito s Hamburgom, kajti tu je na razpolaganje vodna cesta, Laba, in vodne ceste, kakor znano, so najcenejša občila.

Iz tega je jasno, da se ne morejo vzajemno podpirati naše železnice in avstrijski Lloyd, kajti dokler je Laba odprta, gré blago v Hamburg, vsled česar napreduje nemško brodarstvo, naš edini od države podpirani zavod, Lloyd, pa mora trpeti.

Po zimi, ko zamrzne Laba, gré pač blago v Trst, toda ne prašajte me, po kaki ceni. Da tukaj ni mogoče tekmovanje, je res. Drugače pa bi bilo, ko bi se izvršile in spopolnile naše železnice proti jugu. Ko bi vodila železnica čez planine Ture in kot nadaljevanje železnice čez Predil do Trsta, potem bi imela država celo progo od Češke do Trsta v svojih rokah ter bi mogla tako vrediti tarife, da bi se povzdignile železnice, prevažalna družba po morji, Lloyd, pa bi dobil vsled tega blaga, ki pa bi na drugi strani pospeševal železnice s tem, da bi se prevažale surovine in kolonijalno blago iz Trsta v industrijske kraje severno-zapadnih kronovin. Takó bi se mogli temeljito odstraniti nedostatki v tem oziru.

(Konec slédi.)

Politični pregled.

V Ljubljani, 16. maja.

Notranje dežele.

V predvečerašnji seji *gospodske zbornice* se je popolnoma mirno izvršilo prvo čitanje šolske novele. Grof Falkenhayn je predlagal, da se ta zakon izroči odseku enindvajsetih članov, kar je brez ugovora obveljalo. Potem je zbornica tudi še pritrčila sklepu zbornice poslancev o stalnem odseku za kazenski zakonik. V večerašnji seji pa je nepremenjeno potrdila proračunsko finančno postavko za leto 1889.

Izkušeni „patrijetje“, ki v „N. F. P.“ in „D. Ztg.“ uganjajo svoje burke, očitajo Crispiju lahko-mišljenost, ker ni stavil Kálnokyju svoj „ultimatum“ zaradi *katoliškega shoda* na Dunaji. Ali koristi tako hujskanje mej našim cesarstvom in italijanskim zaveznikom, tega ne bomo razmotrivali, vendar pa je dobro navesti, da so lansko leto katoličani Nemčije sklenili isto gledé papeževe neodvisnosti in da takrat naši „liberalci“ niso hujskali Italije zoper Nemčijo. To je prava židovska doslednost, izkušeno „liberalno rodoljubje“.

Ogerska zbornica je predvečeraj potrdila več naslovov finančno-ministerskega proračuna. Pri točki „loterija“ je rekel finančni minister, da hoče vlada na vsak način odpraviti to državno napravo, vendar pa se to ne dá nenadoma izvesti. Že leta 1848 se je opustila na Ogerskem loterija, s tem se pa ni zadušila igralna strast. Ustanovile so se agenture, ki so posredovale za dunajsko loterijo. Finančni minister je za to, da se uvede takozvana razredna loterija, ki ne bo škodovala revnejšim ljudem, državi pa vendar donasala dobička.

Vnanje države.

Papež Leon XIII. pripravlja, kakor trdi „Tribuna“, novo okrožnico o katoliških shodih, ki so se nedavno vršili.

„Velika Srbija“ skuša z daljšim člankom dokazati, da *srbsko* kraljestvo prav za prav nima nobene armade. Veliko srbsko glasilo pravi: 20 bataljonov pehote, 29 poljskih in 5 gorskih baterij, 10 konjskih škadronov in nekaj bataljonov raznih vojaških vrst, skupaj 14.000 mož, je tako neznatna vojna sila, da bi bila v slučaju zunanje vojske enaka ničli. Razoroženje srbskega naroda, katero je o svojem času izvršila naprednjaška stranka, zmanjšalo je zeló vojaški in ob enem tudi politični pomen dežele. Napominana vojna je važna le za notranje življenje dežele in naroda. Zaradi tega je neobhodno potrebno, da se nemudoma osnuje srbska narodna vojska, t. j. moštvo 1. in 2. napovedi. V tej organizaciji srbske vojne „leži podpora velikosrbski ideji in prihodnosti srbskega naroda.“

Vsi večji in manjši *ruski* listi se bavijo z umrlim ministrom grofom Tolstojem. Najobširneje razpravljajo njegovo delovanje „Moskovskija Vjedomosti“, in sicer pred vsem njegov preosnovni načrt, reorganizacijo krajevne uprave, ki je vzbudila toliko nasprotstva mej pristaši demokratičnih idej. Grofu ni bilo namenjeno videti, da se je uresničila njegova želja. To bo dalo nov pogum protivnikom, toda jako se motijo, če mislijo, da je s smrtjo Tolstojev ob enem zginila tudi ona smer državno-ruske politike, ki se imenuje Tolstojev sistem. — Car in carjevna sta naznanila pokojnikovi vdovi sožalje. V dotični brzojavki pravi car med drugim: „Tako zvestega, plemenito mislečega in vstrajnega sotrudnika je težko nadomestiti.“

Gibanje *nemških* rudarskih delavcev vedno bolj narašča ter se je strik razširil poleg Vestfalije

„Stara in davno pozabljena dogodba je to. Gotovo je tudi Hroznata vse pozabil. Drugače si tudi ne morem razlagati poroke. Saj je storil vendar obljubo —.“

„Kakošno obljubo?“ oglasilo se je vprašanje za vprašanjem.

„To reč vam moram od začetka povedati. Bila sem na gradu za deklo, stregla sem Dobrosravi, ter vzgojevala malega Hroznata. To je bil res čuden otrok. Srečna mati me je mnogokrat zagotavljala, da se je rodil Hroznata mrtev. Še enkrat ni zasopel. Bili bi ga kmalu pokopali, — mati poklekne, ter prosi goreče božjo Porodnico Marijo, da bi otrok oživel. Njena prošnja je bila uslišana. Hroznata je začel dihati, njegovo življenje je bilo rešeno. Presrečna mati je torej darovala sina Bogu in ga posvetila božji službi.“

„Hroznata je bil torej darovan in vendar se je oženil.“

„Še dvakrat je bil od Boga izprošeni deček v veliki nevarnosti življenja. Starejša sestra Vojslava, katera se je pred kratkim omožila v Krakovo ter bila navzoča pri Hroznatovi poroki, sprehajala se je s Hroznato pod milim nebom. Deček odide nekam, da bi si morda cvetlice natrgal. Vojslava ga pusti za trenotek iz oči. Pa glej! Težak tovarni voz po-

vozi dečka! Hitro teče k nesrečnemu mestu — pa čudo — deček vstane neranjen, čil in zdrav!“

„Angelj váruh ga je obvaroval.“

„Drugokrat pade v vodo — pa spretna ribičeva roka ga reši gotove smrti. Božja Porodnica mu je bila močna váruhinja, ker jej je bil deček obljubljen in darovan.“

„Ali pa bo ž njim tudi za naprej roka Najvišjega, ko ni spolnil Bogu storjene obljube? Moral bi bil postati duhovnik.“

„Hroznata ni ničesar obljubil, ni bil torej tudi dolžan obljube spolniti, ki jo je bila storila v njegovem imenu pobožna mati.“

„To je že res; pa Bog je rešil Hroznato tolikokrat mnogih in velikih nevarnost. Pa bi bil tudi dober duhovnik. Njegova mirna in tiha narava se z viteškim stanom še strinja ne. Tudi bi bil dosegel visoko stopinjo dostojanstva, ker je knez nagnjen Sezimovemu rodu.“

„Kdo naj bi bil naš gospod? Sezimi je dal Gospod Bog le enega moškega potomca, hčere se razidejo v širni svet, in mi naj bi bili brez váruha v nevarnostih in brez pomočnika v potrebah?“

„Zato sta tudi Sezima in Dobroslava naredila sina za gospoda in naslednika, ter bodeta zamenila Bogu storjeno obljubo na kak drug način. Hvaležni

bodimo, da Hroznato imamo, da ga je Bog za nas rešil.“

V sobi je bilo za nekaj časa tiho, ogenj je prasketal, vretena so se vrtéla. Dobronki se ni več ljubilo začeti kako drugo povest. Dostavila je še o Hroznati, kako je bil pokoren v mladosti, kakih znanosti ga je učil oče, kako skrben je bil, da bi kdo brez daru ne odšel, da bi kdo ne bil uslišan, ki je za pomoč prosil.

„Dobroslava se je morda večkrat spomnila na obljubo ter se tiho solzila nad Hroznatovo glavo. Rada bi vse spolnila, pa rod bo za zmiraj izmrl, Hroznata je zadnji možki potomec.“

„Morda bo Gospod Bog vse na dobro obrnil, saj varuje dobro gosposko.“

Pozno do noči so preudarjali pri Dobronovih ter različne posebne in navadne dogodbe na gradu pretresali. Nazadnje so se vrnili še k nesrečnemu Skoru, da se večer veselo sklene.

„Mlada gospa bi si želela tebe za dvorskega norca. Tako jej je bilo všeč tvoje obnašanje in veseli smeh.“

„Samo to je na poti: Tak šaljivec bi moral imeti zmiraj kozarec pri ustih. Drugače še govoriti ne zna.“

(Dalje slédi.)

tudi v provinciji Silezijo in Vahodnjo Prusijo, vendar pa ni bilo dosedaj nikjer večjih nemirov ali celó izgredov.

„XIX. Siècle“ pravi, da bo odsek *francoskega* senata izdal odlok, s katerim se bo ustavilo kazensko postopanje zoper Boulangerja. — Zbornica se je predvèeraj začela posvetovati o proračunu. Neodvisnjak Basly je zahteval, da se poprej rešijo predloge, ki se tičejo delavcev. Ta nasvèt je Tirard pobijal ter ga je konečno zbornica z 270 proti 241 glasovom zavrgla. — Senat se je v današnji seji posvetoval o predlogi, ki določuje število vojaških novincev.

Italijanski kralj bo uradno potoval skozi Švico. Zavezni svet se je vèeraj posvetoval o primernih naredbah. — Mirovni shod je enoglasno sklenil: „Shod izraža nujno željo, da bi se države sporazumele gledé zmanjšanja oboroževanj. Vojaske organizaciji naj bo namen le branitev domovine, ne pa napad.“ — Kakor piše „Opinione“, spuntali so se kmetje v lombardijskem okraji Gallarate ter opustoševajo zemljišča posestnikov. Odšla je tja stotinja vojakov z redarstvenim uradnikom. Tudi v varški okolici je narod jako razburjen, v Casorezzu (okraj Rho) so bili resni nemiri ter so več oseb zaprli.

„New-York-Herald“ je dobil iz Bruslja poročilo: V tukajšnjih dobro poučenih krogih se govori, da je došla iz Zanzibara novica, po kateri bo *Stanley* v treh mesecih v Londonu. Sodi se, da se bliža Zanzibaru po vzhodnji progi in da bo odtod takoj odpotoval v London.

Izvirni dopisi.

Iz Šturija, začetkom maja. Ob naši vodi Hubeljnu bode čedalje pusteje, le še velikanska poslopja in podrtije bodo pričale o nekdanji živahnosti. Ni mi znana nobena voda na Kranjskem, katera bi takoj pri izviru gnala že velike fužine, katera bi po pol ure dolgem teku imela toliko krasnih in velikanskih stavb ob svojem bregu. Koliko tisočakov se je zazidalo, a zdaj delujejo še samo ene fužine za bakrene kotle in ena velika pila (žaga) na kranjski strani. Sámó poslopje za pivovarno in mlin v Palih stalo je okoli pol milijona, pa tudi to se bode počasi razsulo. Pivovarna že nekaj let ne deluje, in velikanski mlin je dokončal svoje delo letošnjo Veliko noč. Pravijo, da posestnik bogataš gosp. Ritter nima več veselja, pokrivati primanjkljaj. Gospod je zeló star in premalo je gledal, da bi bil notranje oprave po novjšem kroju in boljših iznajdbah vredil. Velikansko poslopje zdaj prazno stoji in čaka kupca. Gosp. Ritter ponuja vse svoje imenje ob Hubeljnu za 300.000 gld., a le malo je upanja, da bi se našel kak podjeten kupec za tako svoto. Velike fužine so ustavile delo pred petnajstimi leti, in ker se ni nič popravljalo, razpada; mesto strehe molí kvišku ogromno tramovje, težka kladiva (norci) žalostno čakajo, kdaj bodo zopet razbijala rudnino.

Vprašal sem moža veščaka, kako da se je vse popustilo?

Veliki polom leta 1873 podri je ljudem vse veselje in upanje za taka podjetja. Kdor ima denar, naloži ga, četudi za male odstotke, varneje v hranilnice. Ko bi prevzela kaka denarna družba in bi vse po najnovejših iznajdbah popravila in vredila, — se vé, denarja bi morala imeti precèj — bi lahko konkurirala z drugimi tovarnami. kajti take vodne sile, kakor tu, ne dobi se z lepa.

Če se pa enkrat spelje železnica iz Gorice do sèm, potem se je nadejati več prometa, ne?

Malo upanja. Poglejte le vašo Gorenjsko! Železnice ste dobili, so se pa fužine zato kaj povzdignile? Škoda za gorenjske delavce. Tudi ob Hubeljnu je bilo prej več možakov iz Kamne Gorice in Kroke. Dobri delavci, pravi korenjaki so bili, so tudi precèj zaslužili, a sedaj še domačine odpravljamo zaradi pomanjkanja dela.

Tako veščak, ki vsaj že štirideset let pozná delovanje ob našem Hublju.

Večina Sturcev si išče zaslužka v predilnici in barvarnici ajdovski; nekaj delavcev, ki so sedaj bili v palskem mlinu, podali so se v sosednjo tovarno.

Predilnica ajdovska neki prav dobro izhaja. Delničarjem nese povprek dvanajst odstotkov, ako sem prav podučen. Dela konkurenco celó angleškim tovarnam in svoje delavce precèj dobro plačuje. Slednji imajo še posebno srečo, ker sta vodji kakor očeta svojim podložnim. Marsikateri težak si je na prigo-varjanje vodjevo prihranil kaj denarja za slabejše čase. Sèm pa tje se tudi čuje, da kakemu onemoglemu delavcu vodja iz svoje kleti in iz svoje kuhinje postreže. Res lepo in hvalevredno, saj o drugih tovarnah se kaj tacega ne sliši. Če se tudi vsak slični milodar ne obelodani in očitno po časo-

pisih ne hvali, je vendar hvaležno in udano srce revnega delavca največje plačilo dobrotniku na zemlji.

Iz mestnega zbora ljubljanskega.

V Ljubljani, dné 14. maja.

I. Gospod župan otvori sejo, konstatuje sklepčnost, ter imenuje za overovatelja današnjega zapisnika občinska svetovalec Hraskega in dr. Mosché-ta. Zoper zapisnik zadnje seje se ni oporekalo ter je tedaj potrjen. Mestna občina Plzenj je poslala proračun za leto 1889 in računski zaključek za leto 1887, katera oba sta na ogled gospodom svetovalcem.

Upravni odsek mestne hranilnice je županstvu poslal dopis, v katerem naznanja, da je dné 4. t. m. soglasno z upravnim svetom po temeljitem prevdarku razvidel potrebo, da se nastavi dva uradnika za ta zavod. Po daljši razpravi, katere se vdeležé svetovalci Ravnikar, Petričič, dr. Mosché in Povše, pritrdi mestni zbor nasvètu, da se v kratkem razpiše službi blagajnikova in kontrolorjeva za mestno hranilnico, prva s plačo 1200 gld., druga s 1000 gld.; zahteva se od obeh položitev kaveije v znesku letne plače, znanje obeh jezikov in trgovinskega knjigovodstva. Prednost pa imajo oni, ki se morejo izkazati, da so izvežbani v zemljiško-knjižnih zadevah.

II. Svetovalec dr. Starè poroča v imenu personalnega in pravnega odseka gledé izida letošnjih dopolnilnih volitev za občinski svet: Volitve so se vršile za III. razred dné 23., za II. razred dné 25. in za I. razred dné 27. aprila. V tretjem razredu je prišlo izmed 1079 opravičencev na volišče 111 volilcev, ki so oddali za Kleina 103, za dr. Gregoriča 87 glasov. V drugem razredu je prišlo izmed 870 opravičencev 130 volilcev, ki so volili Tomo Zupana s 121, Frana Povšeta s 119, Ivana Rozmana s 117 in dr. Josipa Vošnjaka s 113 glasovi. V prvem razredu je bilo izmed 594 opravičenih glasov oddanih 82, in sicer 81 za Ivana Murnika, 80 za Mihaela Pakiča, 79 za dr. Alfonza Moschéta in 77 za Frana Ravniharja. Ker se tekom predpisane obroke osmih dnij ni vložila nobena pritožba zoper te izvolitve, smatrati se morajo za veljavne. Mestni zbor vzame to brez ugovora na znanje.

III. Pri tej točki opozori župan, da se voli podžupan po § 31., oziroma § 30. občinskega volilnega reda za deželno stolno mesto Ljubljano, koji slednji je ob enem merodajen za volitev županovo. Treba je, da ste navzoči dve tretjini vseh mestnih svetovalcev, ter se voli z nadpolovično večino vseh svetovalcev. Župan konstatuje, da je navzočih 24 odbornikov, tedaj zadostno število, in da je nadpolovična večina 16. Za skrutinatorja imenuje svetovalec Kleina in Žagarja. Oddanih je bilo 24 glasovnic, in sicer je dobil dosednji podžupan Vazo Petričič 23 glasov, dr. vitez Bleiweis-Trsteniški 1 glas. Petričič se izjavi, da prejme ta častni nalog, kateri bode po svojih močéh skušal izvrševati na korist mestne občine. (Dobro! Živio!)

IV. Volitev stalnih osem odsekov je imela nastopni izid:

1. Magistratni odsek (pod predsedstvom županovim): dr. Karol vitez Bleiweis-Trsteniški, Ivan Vladimir Hrasky, dr. Alf. Mosché, Miha Pakič, dr. Ivan Tavčar;

2. personalni in pravni odsek; Ivan Gogala, dr. Alfonz Mosché (načelnik), Ivan Murnik, dr. Josip Starè, dr. Ivan Tavčar (načelnikov namestnik);

3. finančni odsek: Josip Benedikt, Ivan Gogala, Ivan Hribar, Vaso Petričič (načelnik), Fran Ravnihar, dr. Josip Starè, dr. Ivan Tavčar (načelnikov namestnik);

4. stavbinski odsek: Ivan Vladimir Hrasky (načelnikov namestnik), Ivan Murnik (načelnik), Srečko Nollí, Miha Pakič, dr. Josip Starè, Henrik Ničman, Ivan Velkovrh;

5. odsek za uboge (pod predsedstvom županovim): A. Klein, H. Ničman, M. vit. Zitterer di casa Cavalchina, prof. T. Zupan, K. Žagar;

6. policijski odsek: dr. Karol vitez Bleiweis-Trsteniški (načelnik), Ivan Gogala, dr. Vinko Gregorič, Peregrin Kajzel, Ignacij Valentinčič, dr. Josip Vošnjak (načelnikov namestnik), Karol Žagar;

7. šolski odsek: Fran Povše, Ivan Rozman, Ivan Tomšič, dr. Josip Vošnjak (načelnikov namestnik), Matija vitez Zitterer di casa

Cavalchina, prof. Tomo Zupan (načelnik), Ivan Železnikar;

8. odsek za olepšavo mesta: Oroslav Dolenec, dr. Vinko Gregorič, dr. Alfonz Mosché, Fran Povše (načelnikov namestnik), Fran Ravnihar (načelnik), Ignacij Valentinčič, Ivan Velkovrh.

V. a) Svetovalec dr. Mosché poroča v imenu vodovodnega odseka o oddaji pozemeljskih stavb pri vodnjakih v Klečah ter predlaga, da se sprejmó najnižje ponudbe, in sicer: Adolfu Tönniesu za 28.013 gld. 84 kr., J. Regaliju in L. Widmayerju za 700 gld., Avgustu Žabkarju za 478 gld. 25 kr. in M. Škrabcu za 354 gld. 37 kr., čemur pritrdi mestni zbor. Te skupne ponudbe so cenejše za 8870 gld. 41 kr., kakor je bilo proračunjeno.

b) Isti poročevalec poroča tudi o oddaji stavbe reservoirja v podturnskem gozdu ter nasvetuje, da se izroči delo izmed petih ponudnikov G. Tönniesu, ki je poleg tvrde J. Chaillu na Dunaji (45.000 gl.) najcenejši. Tönnies se je podvrgel vsem pogojem ter je izvršil že večja enaka dela v tržaškem pristanišči, poizvedovanja pa tega niso pokazala o J. Chaillu-ju, ki se pa tudi ni popolnoma podvrgel pogojem. Po daljši razpravi, katere so se vdeležili svetnika Ravnikar, Železnikar in župan P. Grasselli, se je potrdil odsekov predlog.

Konečno je poročal še župan o stanju vodovodnih del. Dokazal je, da so razne bojazni mestnega občinstva neopravičene, ter naglašal, da bo magistrat skrbel za cenó napeljevanje vode v posamezne hiše. Pričel bode s tem sam pri javnih hišah ter s tem dal potrebno navodilo ostalemu prebivalstvu. Izrekel je toplo zahvalo visoki vladi za pospeševanje te naprave (živahno odobravanje) in vdeleženima občinama, ki nista stavili nepotrebnih zaprek.

Potem se je pričela tajna seja.

Dnevne novice.

(Iz državnega zbora) se poroča, da je vèeraj gospodska zbornica v drugem in tretjem branji sprejela državni proračun in finančno postavo za l. 1889. Prihodnja seja je v petek. — V zbornici poslancev so bile rešene vse predloge brez debate, le verifikacija poslanca Blocha bila je povod mnogim ugovorom. Konečno je bila volitev potrjena s 135 glasovi proti 71.

(Mestni zbor ljubljanski) je v zadnji tajni seji dovolil požarni brambi v Spodnji Šiški za napravo gasilnega orodja 100 gld.

(Za slovensko šolo) so prosile občine Sromlje v brežiškem okraji, Kolobje v celjskem okraji in Slivnica v šmarskem okraji.

(Glasbena akademija) na korist ubogim dijakom c. kr. višje realke v Ljubljani se je sijajno izvršila. Vspeh je bil takó v gmotnem oziru (160 gl. dohodka), kakor tudi gledé vžitka, katero je imelo prisotno, jako odlično občinstvo, povsem ugoden. Slavna vojaška godba je jako precizno izvajala svoje točke ter želá popolnoma zasluženó pohvalo posebno pri ouverturi k operi „Don Juan“. Gg. A. Gnezda in Hermann Mühleisen, učenca g. Gerstnerja, sta pokazala veliko nadarjenost ter izvajala goslim čiste in krepke glasove. Spremljal ju je na glasovirju g. Jaroslav Foerster točno; najbolje označimo igro njegovo s tem, če rečemo, da je vreden sin in brat svojega očeta in brata. V mešanih zborih je nastopilo okoli 80 pevcev — dokaz, kakó je glasheno nadarjen naš rod na Kranjskem. Najbolj ste ugajali točki: Anton Foersterjeva „Na slavo Avstriji“ in A. E. Titlova „Die nächtliche Heerschau“, ki ste se morali tudi ponavljati. Akademija sploh je bila na čast realki, v prvi vrsti pa njenemu učitelju godbe g. Antenu Foersterju.

(Plemenske bike) belanske (cikaste) pasme prodajala bode kmetijska družba v ponedeljek 20. maja dopoldne ob 10. uri v Kranji, in sicer na dvorišči gostilne g. Petra Majerja ml., t. j. na dvorišči hiše, ki je zraven velike cerkve, in kjer stanuje davčni urad. Po sklepu glavnega odbora dobodo sedaj vsi biki že pri nakupu obročke v nos, kar bode močno olajšalo ravnanje z njimi. Na Virtemberskem, koder licencujejo bike enako kakor pri nas žrebce, ne dobi nobeden, ki ima bika, licence, ako nima bik obročka v nosu. S tem upa kmetijska družba preprečiti vedno bolj množéče se prošnje za prerano prodajo subvencijskih bikov zaradi njih neukrotnosti.

(Občni zbor smleške podružnice družbe svetega Cirila in Metoda) vršil se bode v nedeljo 19. t. m. ob 4. uri popoldne v gradu prečastitega visoko-

rodnega gospoda barona Lazarinija. Odbor vabi tem potom vse zavedne narodnjake iz Smlednika in okolice, da pristopijo tej prevažni družbi in da delujejo v njen prosep, vsak v svojem krogu nabirajoč jej novih udov.

(Imenovanje.) Presvetli cesar je imenoval prof. na deželni veliki realki v Gradci in privatnega docenta na graškem vseučilišči dr. A. Pogačerja izvanrednim profesorjem angleške filologije na praškem vseučilišči z nemškim učnim jezikom.

(Umrla) je — kakor nam prijatelj iz Prage poroča — predčeraš ondi hči nepozabnega Jungmann-a, gospa Katarina Petrovičeva, v 77. letu svoje dobe. Pokojnica je bila dvakrat omožena; njen prvi mož imenoval se je A. Lauermann, dež. odb. uradnik, koji je pa v dveh letih umrl. Leta 1853 omožila se je v drugo, in sicer s profesorjem Demetrijem Petrovičem, ki je poučeval v srbskem Karlevcu ter prominol leta 1857. Po njegovi smrti vrnila se je gospa Petrovičeva v Prago, kjer je v krogu svojih prijateljev živela tiho in zadovoljno. Stanovala je pri svoji sestri, gospej Muzilovi, najstarejši hčeri Jungmann-ovi, koja je zdaj stara 81 let.

(Osebnost.) Namestniški svetovalec gosp. Schemerl je zaradi bolehnosti za več časa dobil odpust.

(V Trstu) je umrl dne 14. t. m. 82letni Janez Burgstaller, vitez reda železne krone, predsednik trgovske zbornice, oče državnemu in deželnemu poslancu.

(Razpisano) je v Ribnici mesto vodje zemljiških knjig; znanje slovenščine se zahteva. Prošnje do 18. junija. — Na tukajšnji učiteljski pripravnici je razpisana služba šolskega sluga z letno plačo 250 gl. in letno doklado 62 gl. 50 kr. Prošnje do 30. junija.

Raznoterosti.

— Nova iznajdba. V Londonu je neki dr. Ford izumil „Wire Wove Roofing“, steklo, ki je prozorno, pri tem pa elastično in trdno enako usnju. Nedvojno je, da bo ta iznajdba v mnogih ozirih izpodrinila navadno steklo, ker je cena precej obeh enaka, a je „Wire Wove Roofing“ neprimerno trajniši.

— Cesarski princ ni dobro biti. O sedanjem kineskem cesarju se bere, da je že v zgodnji mladosti imel nad 500 služabnikov. Kaj so neki delali pri otroku? bo kdo vprašal. 80 služabnic je bilo odločenih za pestovanje, 25 mladeničev, da so v vročini hladno sapo pihljali; 10, ki so nosili široke solnčnike, da pekoče solnce ni ožgalo prinčevega obraza; nič manj kakor 30 zdravnikov je skrbelo za cesarjeve zdravje; 7 kuharjev in 23 kuharskih pomagačev je pripravljalo prihodnjemu vladarju jedi; 50 služabnikov je bilo še po vrhu odločenih za razna dela; 50 hlapcev je imelo težavno opravilo, cesarskega otroka oblačiti, snažiti in shranjevati njegovo obleko; 75 zvezdoznancev je bralo v zvezdah srečo ali nesrečo; podučevalo je princa Kuangsü 76 učiteljev. Ker je sedanjí cesar Kuangsü pri 30 zdravnikih in 30 kuharjih nčakal 17. leto, moramo priznati, da je precej močnega telesa.

Telegrami.

Dunaj, 16. maja. Cesar je izdal lastno-ročno pismo Schmerlingu, v katerem se navaja dovršeno njegovo 60. službeno leto, zgodovinski dogodki, ki so Schmerlinga iz sodniških krogov poklicali k političnemu delovanju ter mu zagotovili odlično mesto mej izvrstnimi avstrijskimi državniki, ter njegovo štiriindvajsetletno uspešno delovanje pri najvišjem sodnjem dvoru. Pismo čestita in izreka hvaležno priznanje za neomahljivo zvestobo, cesarju izkazano udanost in ljubezen do domovine, ter sklepa z željo, naj Vsegamogočni še dolgo ohrani Schmerlinga v trdnem zdravju.

Dunaj, 16. maja. Zbornica poslancev: Taaffe odgovarja na Carnerijevo interpelacijo o izjavi drugega avstrijskega katoliškega shoda gledé papeževe posvetne oblasti, da vlada ni imela povoda pečati se s to zadevo, ker ne vpliva na koristi monarhije in dotično zunanjo politiko, katero odgovorno zastopa minister zunanjih zadev. (Odobranje.)

Taaffe odgovarja nadalje na razne interpelacije; gledé dunajskega tramwayskega strajka, da so redarji in vojaki prekoračili postavne meje, minister odločno zavrača to

očitanje, ker prvi kakor drugi marveč zaslužijo priznanje. Gledé v Verganijevo interpelaciji obseženega postopanja proti antisemitom izjavi minister, da vlada daje enako varstvo vsem postavno priznanim verskim družbam ter je odločno zoper vse korake, ki nasprotujejo temu načelu. Sploh je pa stvar družbe, da rabi v verskih, narodnih in političnih nasprotjih ono mero vzajemnega spoštovanja in strpljivosti, ki je primerna naši civilizaciji. (Odobranje.)

Umrli so:

13. maja. Marija Fabjan, delavka, 35 let, Žabjek 5, jetika.

V bolnišnici:

12. maja. Anton Oman, delavec, 57 let, v podružnici bolnišnice na Poljanski cesti 42, pyaemie.

13. maja. Ana Miklave, gostija, 49 let, jetika.

Tujci.

14. maja.

Pri **Maticu**: Prandstetter, tajnik, iz Gradca. — A. Schein iz Kočevja. — Pfaffinger iz Reke. — Fille, potovalec, iz Reke.

Pri **Slonu**: Castaloto, e. kr. polkovnik, z Dunaja. — Wischner, e. kr. stotnik, z Dunaja. — Julij Horak, potovalec, z Dunaja.

Pri **Južnem kolodvoru**: Dollenz iz Loke.

Vremensko sporočilo.

Dan	Čas	Stanje	Veter	Vreme	Mokrine na 24 ur v mm
opazovanja	barometra v mm	termometra po Celziju			
7. u. jut.	731.4	17.2	sl. vzh.	oblačno	2.40
15. 2. u. pop.	729.4	24.6	sl. zap.	"	d-ž
9. u. zveč.	730.4	18.2			
Srednja temperatura 18.9°, in 4.9° nad normalom.					

Dunajska borza.

(Telegrafično poročilo.)

16. maja.

Papirna renta 5% po 100 gl. (s 16% davka)	86 gl.	— kr.
Srebrna „ 5% „ 100 „ 16 %	86 „	20 „
5% avstr. zlata renta, davka prosta	109 „	75 „
Papirna renta, davka prosta	100 „	85 „
Akcije avstr.-ogerske banke	903 „	— „
Kreditne akcije	306 „	30 „
Francoski napoleond.	9 „	39 „
Cesarski cekini	5 „	61 1/2 „
Nemške marke	57 „	75 „

KMETOVALEC.

Ilustrovan gospodarski list s prilogo „Vrtnar“.

Uradno glasilo
c. kr. kmetijske družbe
vojvodine kranjske.

Urejuje Gustav Pire, družbeni tajnik.

„Kmetovalec“ izhaja 15. in zadnji dan v mesecu ter stoji s prilogo vred 2 gl., za gg. učitelje in ljudske knjižnice pa le 1 gl. na leto. — Udje c. kr. kmetijske družbe kranjske dobivajo list brezplačno.

Inserti (oznanila) zaračunajo se po nastopni ceni: Insert na celi strani 16 gl., na 1/2 strani 8 gl., na 1/4 strani 5 gl. in na 1/8 strani 3 gl. Pri večih naročilih velik rabat. Družabnikom izdano ceneje. Vse inserte zunaj Kranjskega sprejemata le Haasenstein & Vogler na Dunaji (Wien, I., Wallfischgasse Nr. 10).

Vsa pisma, naročila in reklamacije pošiljati je o. kr. kmetijski družbi v Ljubljani, v Salendrovih ulicah št. 5.

Z l. 1889 nastopi „KMETOVALEC“ VI. letnik. „KMETOVALEC“ je edini veči gospodarski list in ob enem najcenejši, zato ni čuda, ako je med najbolj razširjenimi slovenskimi listi. V l. 1888 prinesel je „KMETOVALEC“ na 212. straneh velike oblike 80 večih in 105 manjših gospodarskih in sicer poljedelskih, živinarskih, vinarskih in gozdnarskih člankov, nad 135 splošno zanimivih odgovorov na gospodarska vprašanja, katera so stavili naročniki vredništvu, blizu 175 gospodarskih novic itd. To berilo razjasnevalo je 50 podob. „VRTNAR“ je poseben vrtnarski strokovni list, kateri dobivajo naročniki „KMETOVALECA“ zastonj. „VRTNAR“ je prinesel l. 1888 na 96 straneh velike osmerke 85 večih in 78 manjših sadjarskih in vrtnarskih člankov ter blizu 70 podob.

Berilo v „KMETOVALECU“ in „VRTNARJU“ je danes za naprednega kmetovaleca tako važno, da ne sme biti slovenskega gospodarja brez teh koristnih listov.

„KMETOVALEC“ s prilogo „VRTNAR“ stoji na leto 2 gl., gg. učitelji plačajo pa le polovico. Udje c. k. kmetijske družbe dobivajo „KMETOVALECA“ zastonj.

Naročila sprejema c. k. kmetijska družba v Ljubljani, v Salendrovih ulicah št. 5.

Naročniki, ki vstopijo med letom, dobijo vse izište številke. (12-6)

Prodaja.

V Mayerjevi hiši poleg latermanovega drevereda v drugem nadstropji na desni strani je po primerni ceni naprodaj: (3-2)

tapecirana hišna oprava za jedno sobo in jedna velika omara za obleko (Hängekasten).

Pošilja naročeno blago dobro spravljeno in poštnine prosto!

Visokočastiti duhovščini

priporočam se vljudno podpisani v napravo cerkvenih posod in orodja iz čistega srebra, kineškega srebra in iz medenine najnovejše oblike, kot

monstrane, kelihov, svetilnic, svečnikov

itd. itd. po najnižji ceni. Zadovoljim gotovo vsakega naročnika, bodisi da se delo prepusti mojemu ukusu, bodisi da se mi je predložil načrt.

Stare reši popravim, ter jih v ognji pozlatim in posrebrim. Čč. gg. naročniki naj mi blagovolé poslati iste nefrankovane (28)

Teodor Slabanja,

srebrar v Gorici, ulica Morelli št. 17.

Pošilja naročeno blago dobro spravljeno in poštnine prosto!

Odlikovan: 1873, 1881.

Josip Deiller,

tovarna za cerkveno blago in razprodaja

— cerkvenih oprav —

na Dunaji VII., Zieglergasse 27.

Zastopnik Franc Brückner.

Proti gotovi naročbi se najtočneje izvršujejo vsakovrstne

cerkvene oprave

kot: kazule, pluviali, dalmatike, velumi, štole, baldahini, zastave itd., kakor tudi

celi ornatí.

Odlikovan: 1873, 1881.